

Referat af møde i Arkivalieronline's Brugerråd

12. juni 2015

Deltagere: Birgitte Hansen (SSF), Georg Brandt Christensen (udpeget af rigsarkivaren), Svend-Erik Christiansen (SLA), Allan Vestergaard (RA - formand). Ingelise Rahn (RA) deltog som referent.

Afbud fra Anton Blaabjerg (Genealogisk Samfund), Jesper Skov (DIS-Danmark) og Brian Jessen (RA). Per Agerbæk, der har repræsenteret DIS-Danmark, er udtrådt af rådet.

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt uden bemærkninger.

2. Godkendelse af referat af møde d. 14. november 2014

Godkendt uden bemærkninger.

3. Orientering fra Rigsarkivet generelt

3A. Samarbejde med frivillige, crowdsourcing, DDD mm.

Formanden orienterede om det arbejde, som frivillige yder for hinanden ved at transskribere og indtaste arkivalier via Rigsarkivets indtastningsportal. Det er erindringsmedaljeansøgninger og som det nyeste; Udsætter- og hovedprotokoller fra Den kgl. Fødsels- og plejestiftelse. Indtastningerne vil senere blive gjort søgbare, som det kendes fra DDD (Dansk Demografisk Database). Både originaldokument og oversættelse vises på skærm.

Med det nyeste crowdsourcingsmodul kan der iværksættes yderligere indtastningsprojekter. Projekterne er åbne for alle, og brugerne vil blive hørt om det næste projekt blandt de digitaliserede arkivalier på nettet. Også projekter af mindre omfang end de allerede iværksatte kan overvejes.

Georg Brandt foreslog, at Rigsarkivet lejer et program til OCR-konvertering, som vil lette søgning i større dokumenter. Prisen for konvertering af 10.000 sider er ca. 5000 kr.

DDD's målsætning om 520.000 poster i år ser ud til fint at kunne nås, da antallet allerede er på 400.000. Ca. 1/3 af disse kommer fra Danish Family Search, men tilgangen af frivillige brugere i Danmark er også god.

Rigsarkivet samarbejder også med My Heritage, der indekserer folketællingen 1930. For at benytte indtastninger på My Heritage's hjemmeside skal brugerne oprette abonnement, men formanden oplyste, at Rigsarkivet får indexerne efter et år, og at de vil være linket op til AO-billederne.

Rettighedsspørgsmål blev drøftet. Formanden slog fast, at arkivalier skal være frit tilgængelige, men at spørgsmål om ophavsret til afskrivninger skal undersøges.

Georg Brandt efterlyste forbedrede søgemuligheder i DDD, så én søgning dækker hele landet. Birgitte Hansen henviste til norske hjemmesider, der har gode søgefaciliteter.

3B. Orientering om planerne for udvikling af vejledningsarbejdet

Rigsarkivet får årligt ca. 15.000 henvendelser om arkivfaglige spørgsmål. Det er økonomisk ressourcekrævende at undersøge og besvare dem, og Rigsarkivet giver derfor vejledningerne i arkivbenyttelse på Rigsarkivets website en brush-over, der skal reducere brugernes behov for individuel hjælp fra Rigsarkivet.

En lang række hjælpemidler, der er blevet digitaliseret, kan benyttes på websitet via Daisy. Endvidere skal Rigsarkivets sagsbehandlere undervises til at kunne vejlede mere bredt.

3C. Ny Arkivalieronline, planer for lancering af ny AO

Ny AO, der er en totaloversigt over og indgang til digitaliserede arkivalier, er på vej, men en endelig lanceringsdato ligger ikke fast. Der kommer en forudgående testperiode. Søgning i Ny AO vil trække på en kombination af forskellige samlinger og lokaliteter i Daisy, og det vil gøre det mere ensartet end nu.

Georg Brandt kom med forslag til forbedring af Daisy-søgning på websitet. Enten så den avancerede søgning med søgefelter til arkivskaber og til arkivserie kommer frem straks. Eller i form af en makro på vejledningssiderne, som kan aktivere Daisy-søgningen. Endelig foreslog han, at der etableres ekstra telefonvagt omkring lanceringen.

3D. Orientering om overvejelserne om en ny struktur for Rigsarkivets brugerråd

Formanden foreslog, at brugerrådets møder skiftevis afholdes i Viborg og København. Der var ingen indvendinger fra de tilstedeværende medlemmer af rådet.

De nuværende brugerråd dækker ikke alle funktioner, idet de bl.a. ikke omfatter undervisning, crowdsourcing og Daisy, ligesom de enkelte råds sammensætning og kommissorium er forskellig. En arbejdsgruppe i Rigsarkivet skal se på, hvordan en ny organisering kan gennemføres i løbet af de næste 1-2 år. Eksempelvis for læsesal og for de elektroniske platforme og andre specialiserede råd.

Georg Brandt fandt ideen om et råd for de elektroniske platforme god, og han nævnte som en oplagt mulighed, at rådet fx skal arbejde tættere sammen med Rigsarkivet i forbindelse med udviklingsopgaver. Svend-Erik Christiansen nævnte muligheden for et brugerråd for websitet.

4. Orientering om scanningsarbejdet, fejlrettelser og kvalitetssikring

Brian Jessen havde skriftligt meddelt følgende til punktet:

- Søgemedler som journaler og kopibøger i amtsarkiverne bliver scannet. Resultaterne for en række sjællandske amter kan allerede ses via Daisy.
- Upload af tinglysningsarkivalier (skøde- og panteprotokoller og tilhørende registre, herunder realregistre) er næsten afsluttet for Sjællands vedkommende og starter i juni for Nørrejylland.
- Upload af diverse arkivskabte søgemidler, registraturer, kartoteker o.l. fortsætter.
- Store dele af Danske Kancellis arkiv scannes fra mikrofilm. Upload senere i år.
- Matrikler og landlister fra Vestindien er scannet og uploadet til crowdsourcing.
- Folketællingen 1940 er ved at blive klargjort til upload fra november, når tællingen bliver almindelig tilgængelig efter 75 år.
- Fejl og mangler i de allerede udlagte kirkebøger og folketællinger kan endnu ikke rettes, da et længe ventet fejlretningsmodul ikke er lavet. Når det kan lade sig gøre, skal fejlretningerne dateres.

Forskellige scanningsønsker blev nævnt. Bl.a. søruller, stambøger og krongodsernes fæsteprotokoller.

Formanden fastslog, at scanningerne skal ligge inden for digitaliseringsrammerne og -bevillingerne.

Det er hurtigere at scanne arkivalier fra film end at scanne de originale arkivalier, og denne løsning bliver derfor i høj grad anvendt. Det gælder bl.a. Danske Kancelli og en lang række sønderjyske arkivalier.

Ved filmscanning kan der, hvis en protokol med register er fordelt på flere film, opstå det problem, at hele protokollen ikke uploades til nettet på en gang.

5. Orientering fra medlemmerne og organisationerne

Ingen meddelelser.

6. Indkomne forslag

Et forslag om at implementere link fra billedviser til arkivserie synes der efter formandens mening kun at være begrænset behov for.

Georg Brandt har fremsendt et åbent brev på Facebook fra Genealogisk Forum. Formanden har videresendt det til webredaktionen for kommentarer, da det i høj grad drejer sig om Rigsarkivets nye hjemmeside og ikke så meget om Arkivalieronline. Formanden oplyste dog, at redaktionen er i gang med at finpudse det nye website efter en gennemgang af alle indkomne henvendelser derom. Han gjorde opmærksom på, at en af intentionerne med det nye lay-out og omlægningen af sitet er at skære ned på antallet af sider med mange links.

Der efterlystes bedre information, når sitet er nede. Formanden oplyste, at der af økonomiske grunde ikke er weekendbemanding. Georg Brandt foreslog, at der findes en teknisk løsning på problemet.

Formanden opsummerede, at problematikker vedr. websitet sendes til webredaktionen. Henvendelser til AO-postboksen besvares umiddelbart. Det aftaltes, at generelle svar og nyheder om AO sendes til Georg Brandt.

På spørgsmål om muligheden for at få digital tilgang til sydslesvigske kirkebøger på AO oplyste formanden, at det ikke er Rigsarkivets ressort, men den nordelbiske kirkes. Rigsarkivet er tilfreds med den nuværende ordning.

7. Medlemskab af brugerrådet. Status.

Birgittte Hansen fortsætter som medlem for SSF.

DIS-Danmark skal udpege en afløser for Per Agerbæk.

Georg Brandts medlemsperiode udløb ved årsskiftet, men rigsarkivaren har forlænget perioden til 30. juni 2015. Efter mødet er der via websitet og nyhedsbrev indkaldt forslag til kandidater. Rigsarkivaren udpeger derefter blandt de indkomne forslag.

8. Kommende møder

Næste møde afholdes på Rigsarkivet i København d. 20. november 2015 kl. 13-15.

9. Eventuelt

Ingen bemærkninger.